

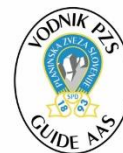
PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Ob železnici 30 a
p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
W www.pzs.si

E info@pzs.si
T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
ID DDV SI62316133
IBAN SI56 6100 0001 6522 551

VODNIŠKA KOMISIJA
T +386 (0)1 43 45 689
E vodniska.komisija@pzs.si
W <https://vk.pzs.si>

Na podlagi 30. člena Pravilnika o organiziranosti vodnikov Planinske zveze Slovenije in 3. odstavka 34. člena Statuta Planinske zveze Slovenije je Zbor vodnikov Planinske zveze Slovenije 30. 11. 2024 sprejel Pravilnik vodnikov PZS. Upravni odbor PZS je na podlagi točke iz 1. odstavka 32. člena Statuta PZS podal soglasje na svoji seji 3. 4. 2025.

PRAVILNIK vodnikov Planinske zveze Slovenije

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

Pravilnik vodnikov Planinske zveze Slovenije (v nadaljnjem besedilu: pravilnik) ureja status vodnikov Planinske zveze Slovenije – strokovnih delavcev v športu planinstvo-alpinizem (v nadaljnjem besedilu: VPZS-SD), pravice in dolžnosti, delovanje in področja delovanja, usposabljanje, licenciranje in registracijo VPZS-SD v okviru Planinske zveze Slovenije (v nadaljnjem besedilu: PZS).

2. člen

VPZS-SD je planinski vodnik Planinske zveze Slovenije, ki je član društva, ki je član PZS, ki je uspešno opravil s potrjenim programom določeno strokovno usposabljanje v modulu Planinski vodnik in pridobil usposobljenost strokovnega delavca v športu v športni panogi planinstvo-alpinizem, je vpisan v register VPZS-SD; ne glede na spol.

II. DOLŽNOSTI IN PRAVICE VPZS-SD

3. člen

Dolžnosti VPZS-SD so:

- da skrbi za načrtovano, vsestransko varno, strokovno in vsebinsko bogato izvajanje vodniške dejavnosti;
- da ima vedno s seboj na turi ustrezno opremo;
- da za vodenje v okviru PZS ne sprejema plačila;
- da aktivno sodeluje vsaj v eni od oblik vodniške organizacije in celotnega PD;
- da v predpisanem obdobju pridobiva in obnavlja svoje vodniško znanje na izpopolnjevanjih VPZS;
- da vsako leto obnavlja svojo vodniško registracijo;
- da neregistrirane VPZS spodbuja k ponovni registraciji;
- da spodbuja k vpisu v PD nove člane;
- da s svojim delom uresničuje tudi širša programska načela PZS, kamor se v prvi vrsti uvršča priprava programa strokovne vodniške pomoči vrtcem in šolam;
- da sodeluje z oskrbniki planinskih koč;

- da sodeluje z markacisti v smislu sporočanja poškodb na poteh;
- da sodeluje z avtorji zemljevidov in vodnikov v smislu sporočanja ugotovljenih napak in popravkov;
- da varuje naravno in kulturno dediščino ter skrbi za varstvo okolja;
- da deluje v skladu s tem pravilnikom, pravili vodniških odsekov PD, pravili PD, Pravilnikom o organiziranosti vodnikov PZS, Statutom PZS in Častnim kodeksom slovenskih planincev ter ostalimi akti v okviru PZS, ki urejajo vodenje.

4. člen

VPZS-SD sme voditi posamezno turo le v okviru strokovne usposobljenosti, kompetence katere določa program usposabljanja, ki predstavlja tudi zgornjo mejo vodenja, in v skladu s priporočenim številom vodenih. Dolžnost VPZS-SD je tudi, da pri načrtovanju, pripravi in izvedbi tur upošteva svojo strokovno usposobljenost, psihofizično stanje in za vodenje zagotovi ustrezno število strokovno usposobljenih pomočnikov. Vodena aktivnost je poleg samega vodenja tudi vzgojno-izobraževalni proces oz. proces treniranja v športni panogi planinstvo-alpinizem.

Preglednico vodenih na vodnika glede na težavnost ture sprejme in potrdi Izvršni odbor Vodniške komisije PZS (v nadaljnjem besedilu: IO VK).

5. člen

Pravice VPZS-SD so:

- opravljanje vodniške dejavnosti;
- da uživa vse pravice in ugodnosti, ki so določene v pravilih PD, Statutu PZS in drugih splošnih aktih PD in PZS;
- ob izpolnjevanju pogojev za registracijo je VPZS-SD upravičen do zavarovanja za primer civilnopravne odškodninske odgovornosti pri nekomercialnem vodenju oz. vodenju v okviru društva, kar za vse VPZS-SD in pripravnike za VPZS-SD ureja PZS;
- do povračila stroškov, ki izhajajo iz vodniškega dela (stroški prevoza, stroški prehrane v času vodenja, stroški nočitev v času vodenja, materialni stroški – obraba opreme v času vodenja) v skladu z dogovorom s PD;
- informiranje o aktualnih stvareh s področja vodništva in planinstva preko vodniškega odseka planinskega društva oziroma PD;
- da sodeluje pri pripravi akcije (ture), ki jo bo vodil ali pomagal voditi;
- da spremeni potek ture ali jo celo prekine, če je to potrebno zaradi varnosti udeležencev;
- da zavrne pred začetkom ture udeležence, ki glede opreme, zdravstvenega in splošnega stanja ne ustrezajo pričakovanim pogojem, v katerih bo potekala tura.

6. člen

VPZS-SD ima pravico, da se sam odloči, ali bo vodil določeno turo. Po potrebi si izbere vodnike pomočnike. Če si VPZS-SD za pomočnike izbere VPZS-SD, ki imajo nižjo stopnjo usposobljenosti, kot je težavnost ture, ali pripravnike za VPZS-SD za enako stopnjo usposobljenosti, ima lahko največ dva takšna pomočnika.

V primeru tur, ki jih organizirajo drugi, npr. vzgojno-varstvene organizacije, je vodnik lahko tudi samo spremljevalec, če je tako dogovorjeno z organizacijo, ki organizira turo, oz. če vodnik ni sodeloval pri pripravi akcije ali/oz. niso bila upoštevana pravila PZS. V tem primeru je treba s posebnim dogovorom določiti odgovornost oz. dolžnosti vodnika.

7. člen

VPZS-SD odgovarja za svoje delo po Častnem kodeksu slovenskih planincev, Disciplinskem pravilniku VPZS in ostalih aktih, ki urejajo vodniško dejavnost v okviru PZS.

III. OZNAKE VPZS

8. člen

Značka in izkaznica VPZS-SD sta enotni.

Značka VPZS-SD je ovalne oblike, rahlo izbočena navzven, srebrno kovinske barve. V sredini je grb PZS, nad znakom ob zgornjem robu je zapisano Vodnik PZS v rdeči barvi, ob spodnjem robu pa isto besedilo izpisano tudi v angleščini: Guide PZS. Značka ima na sprednji strani pod znakom PZS vgravirano ime in priimek VPZS. Seznam izdanih značk vodi strokovna služba PZS.

Izkaznica oz. kartica je zelene barve v velikosti osebne izkaznice. Na sprednji strani sta znaka PZS in UIAA ter besedilo: Vodniška komisija Planinske zveze Slovenije in Izkaznica strokovnih delavcev v športu PZS. Izkaznica vsebuje ime in priimek, naslov, rojstni datum, evidenčno številko, datum izdaje in datum veljavnosti licence. Na zadnji strani so podatki o usposobljenosti in stopnji usposobljenosti. Seznam izdanih izkaznic se vodi v Registru VPZS.

9. člen

V primeru izgube ali poškodbe izkaznice ali značke lahko VPZS-SD pri strokovni službi PZS s pisno prošnjo in obrazložitvijo zaprosi za novo izkaznico ali značko. Stroške izdaje oziroma izdelave krije sam.

IV. USPOSOBLJENOST

10. člen

Strokovno usposobljenost določa zakon, ki ureja področje športa.

Strokovni delavec v športu se mora po opravljenem usposabljanju vpisati v razvid strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu pri pristojnem ministrstvu.

11. člen

Usposabljanje VPZS-SD je usposabljanje po programu usposabljanj strokovnih delavcev v športu in po posameznih modulih za usposabljanje planinskih vodnikov in usposabljanj za dodatne kompetence, ki jih sprejme IO VK in h kateremu da soglasje Odbor za usposabljanje in preventivo PZS (v nadaljevanju: OUP). Program usposabljanja določa kompetence, vsebino, pogoje za vključitev v program in pogoje za dokončanje. Program usposabljanj se lahko izvaja sklenjeno ali v več delih. Teoretični del predavanj se lahko izvede v spletni obliki.

12. člen

Stopnjo usposobljenosti in kompetence določata programa usposabljanj:

- Strokovni delavec 1, športno treniranje, planinstvo-alpinizem, modul Planinski vodnik 1.
- Strokovni delavec 2, športno treniranje, planinstvo-alpinizem, modul Planinski vodnik 2.

VPZS-SD s pridobljeno usposobljenostjo strokovnega delavca 2, športno treniranje, planinstvo-alpinizem, modul Planinski vodnik 2, se lahko dodatno usposobi za dodatne kompetence. Program dodatnih usposabljanj na predlog Strokovnega odbora VK PZS za usposabljanje (v nadaljevanju: SOU) sprejme IO VK in k njemu da soglasje OUP.

13. člen

Izvajalec programov usposabljanj je Vodniška komisija PZS.

Usposabljanje in preverjanje znanja poteka po enotnih kriterijih in navodilih za izvedbo usposabljanj VPZS-SD, ki jih sprejme IO VK. Posamezne teme lahko predava in preverja le ustrezno usposobljen strokovni kader s seznama predavateljev in inštruktorjev za usposabljanja VPZS-SD, ki jo pripravlja SOU.

Ocenjevanje preverjanja usposobljenosti se ocenjuje z ocenami opravljen ali ni opravljen.

Pisna preverjanja se lahko izvedejo v spletni obliki.

14. člen

Kandidat za VPZS-SD po udeležbi na tečaju za strokovnega delavca v športu planinstvo-alpinizem opravlja teoretični preizkus znanja obveznih, posebnih in dodatnih vsebin. Po uspešno opravljenem teoretičnem preizkusu kandidat za VPZS-SD opravlja pripravništvo. Pripravništvo je sestavljeno iz ene kopne in ene snežne ture pod mentorstvom registriranega VPZS-SD2 ali gorskega vodnika, ki je registriran pri Združenju gorskih vodnikov Slovenije. Za pripravništvo dodatnih kompetenc mora biti mentor z enako kompetenco, za katero opravlja pripravništvo. Za vsako pripravniško turo mora biti drug mentor. Po opravljenem pripravništvu kandidat zaključi usposabljanje s praktičnim preizkusom znanja.

Kandidat mora usposabljanje zaključiti najkasneje v roku treh let od zaključka tečaja. Posamezni izpit lahko opravlja največ trikrat. Če kandidat ne zaključi zahtevanih obveznostih v določenem roku, se mora tečaja ponovno udeležiti.

Ne glede na prejšnji odstavek se lahko v upravičenih primerih (dolgotrajna bolezen ali poškodba, materinski dopust, očetovski dopust, starševski dopust) kandidatu rok za zaključek usposabljanja na njegovo prošnjo podaljša, vendar ne več kot za eno leto. O tem na podlagi vloge kandidata odloča SOKR.

15. člen

Pripravnik pošlje seminarski nalogi in poročili o opravljenem pripravništvu na ustreznem obrazcu, na katerem je tudi mentorsko mnenje. Poročili in seminarski nalogi obravnava vodja usposabljanja in ga potrdi ali z utemeljitvijo zavrne v skladu z Navodili o izvedbi pripravniške ture, ki jih sprejme IO VK.

V primeru zavrnitve poročila o pripravništvu ali seminarske naloge mora pripravnik pomanjkljivosti odpraviti ali ponovno opraviti eno ali obe pripravniški turi in seminarski nalogi. V primeru, da se kandidat z zavrnitvijo ne strinja, se lahko zoper tako odločitev pritoži na SOKR v 15 dneh po zavrnitvi pripravništva in seminarske naloge.

V primeru, da se kandidat z zavrnitvijo na SOKR ne strinja, se lahko zoper tako odločitev pritoži na IO VK v 15 dneh po zavrnitvi pripravništva in seminarske naloge.

16. člen

Pogoji za pridobitev naziva, ki jih mora izpolniti kandidat ob prijavi, so splošni in posebni in jih določa program usposabljanja za posamezni modul.

Kandidat z ustreznimi dokumenti dokazuje, da izpolnjuje splošne pogoje.

Ustrezno zdravstveno stanje za usposabljanje na 1. stopnji se potrdi s potrdilom z medicine dela. Za usposabljanje na ostalih moduli kandidat ustrezno zdravstveno stanje potrdi s podpisom izjave.

17. člen

Predhodne kompetence, pridobljene v formalnih in neformalnih izobraževanjih oz. usposabljanjih, kot jih določa zakon, ki ureja področje športa, se priznavajo v skladu s Pravilnikom o priznavanju predhodnih kompetenc, ki ga sprejme OUP. Pravilnik določa pogoje, merila, obseg, postopek in stroške postopka in posebne postopke priznavanja predhodnih kompetenc.

Za sorodne organizacije na področju športa (npr. fakultete), ki izvajajo svoja usposabljanja, se lahko v pravilniku iz prejšnjega odstavka določi poenostavljen način priznavanja predhodnih kompetenc njihovih slušateljev. Enako velja za udeležence drugih usposabljanj v okviru PZS.

18. člen

Programi usposabljanj sledijo standardom in imajo pridobljeno akreditacijo Mednarodne zveze planinskih organizacij (UIAA). VPZS-SD, ki ima pridobljeno ustrezno usposobljenost, pridobi tudi mednarodno priznano oznako po standardih UIAA.

VI. IZPOPOLNJEVANJA VPZS

19. člen

Licenciranje VPZS-SD določa enotni Pravilnik o licenciranju strokovnih delavcev, ki ga na predlog OUP sprejme UO PZS.

Licenčno usposabljanje (v nadaljnjem besedilu: izpopolnjevanje VPZS-SD) je namenjeno obnavljanju obstoječega znanja in uvajanju novosti.

20. člen

Izpopolnjevanja za VPZS-SD izvaja Vodniška komisija PZS. Veljavna licenca je pogoj za opravljanje strokovnega dela v planinski organizaciji.

Licenčno usposabljanje je ločeno za 1. in 2. stopnjo VPZS-SD. VPZS SD 1 se lahko udeleži samo licenčnega usposabljanja, ki je razpisano za 1. stopnjo, in VPZS-SD2 se lahko udeleži licenčnega usposabljanja, razpisanega za 2. stopnjo.

Izpopolnjevanje zajema teme, ki jih za štiriletni cikel izpopolnjevanj sprejme SOU. Teme morajo biti določene 2 leti pred začetkom obdobja izpopolnjevanj, gradiva morajo biti pripravljena v letu pred začetkom novega ciklusa izpopolnjevanj.

VPZS-SD se izpopolnjevanja praviloma udeleži v zadnjem letu veljavnosti licence in se mu ta podaljša za tekoče leto in za naslednja 4 leta.

Pogoje pridobitve licence določa Pravilnik o licenciranju strokovnih kadrov PZS.

21. člen

Kot izpopolnjevanje VPZS-SD šteje tudi udeležba (vsaj 80% prisotnost) na dodatnem usposabljanju za VPZS-SD ali udeležba inštruktorja na celotnem usposabljanju ali izpopolnjevanju. Kot izpopolnjevanje se lahko šteje tudi udeležba na drugem usposabljanju v okviru PZS, ki je po vsebini in trajanju ustrezen in ga na predlog SOU potrdi IO VK.

VPZS-SD, star 65 let ali več, se mora za podaljšanje licence udeležiti izpopolnjevanja VPZS-SD in biti ves čas prisoten, ni pa mu treba aktivno sodelovati pri delu na terenu.

V upravičenih primerih (dolgotrajna bolezen ali poškodba, materinski dopust, očetovski dopust, starševski dopust) se vodniku na njegovo prošnjo podaljša licenco VPZS-SD za največ eno leto. O tem na podlagi vloge odloča SOKR. Vloge je potrebno oddati najpozneje en mesec pred potekom licence.

VII. REGISTRACIJA VPZS

22. člen

Vsi VPZS-SD so ob izdaji diplome o usposobljenosti vpisani v Register VPZS-SD, ki ga za IO VK operativno vodi strokovna služba PZS.

Register VPZS-SD vsebuje osebne podatke, podatke o usposabljanjih ter podatek o doseženi strokovni usposobljenosti, kompetencah, licenci in registraciji.

23. člen

Z registracijo se VPZS-SD vključi v podaljševanje zavarovanja za primer civilnopravne odškodninske odgovornosti za nekomercialno strokovno delo v športu.

VPZS-SD ima lahko licenco za opravljanje strokovnega dela v športu na področju planinstva, ne da bi bil pri tem registriran in s tem zavarovan za primer civilnopravne odškodninske odgovornosti. Ne more pa biti registriran brez veljavne licence.

24. člen

Registracijo za VPZS-SD opravi matično društvo preko informacijskega sistema Naveza, vsako leto najpozneje do 28. februarja. Pogoj za registracijo vodnika s strani društva je plačana članarina za tekoče leto, vpis v razvid strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu ter njegova aktivnost v preteklem letu na vsaj petih planinskih aktivnostih (vodenje izletov, tabori, predavanja, seminarji, usposabljanja, markiranja, planinska orientacijska tekmovanja ...), od tega morata biti vsaj dve aktivnosti izvedeni v okviru matičnega PD in vsaj dve aktivnosti samostojno vodeni turi.

Vpogled v Register VPZS-SD ima društvo za VPZS-SD, ki imajo to društvo opredeljeno kot matično društvo.

VIII. ČASTNO RAZSODIŠČE VODNIKOV PLANINSKE ZVEZE SLOVENIJE

25. člen

Častno razsodišče vodnikov Planinske zveze Slovenije (v nadaljevanju: Častno razsodišče VPZS-SD) sestavljajo trije člani, ki se volijo na Zboru z večino glasov prisotnih predstavnikov. Njihov mandat traja štiri leta. Če se število članov med trajanjem mandata zmanjša, se popolni z liste voljenih članov, ki na zboru niso bili izvoljeni, in sicer po številu prejetih glasov. Člani Častnega razsodišča VPZS-SD ne smejo biti istočasno tudi člani IO VK. Predsednika in namestnika Častnega razsodišča VPZS-SD izvolijo člani Častnega razsodišča VPZS-SD izmed sebe z večino glasov.

Častno razsodišče VPZS-SD ima naslednje naloge:

- obravnava kršitve vodnikov Planinske zveze Slovenije v skladu z Disciplinskim pravilnikom vodnikov Planinske zveze Slovenije,
- izreka disciplinske ukrepe vodnikom Planinske zveze Slovenije v skladu z Disciplinskim pravilnikom vodnikov Planinske zveze Slovenije.

Častno razsodišče VPZS-SD sprejema odločitve soglasno.

Zasedanje Častnega razsodišča VPZS-SD vodi njegov predsednik, v času njegove odsotnosti pa njegov namestnik.

IX. PREHODNE DOLOČBE

26. člen

Izpopolnjevanja za VPZS-SD1 v prehodnem obdobju štirih let vključujejo tudi nadgradnjo usposobljenosti za snežne kompetence, kot jih določi nov program usposabljanja za 1. stopnjo.

Dosedanji VPZS-SD z doseženimi kombinacijami kategorij AB in AD se lahko v prehodnem obdobju do vključno leta 2025 vključijo v program dousposabljanja, ki ga sprejme IO VK, ločeno za kopni in snežni del, ki nadgradijo usposobljenost, kot jo določa novi program usposabljanja za 2. stopnjo. Dousposabljanja se štejejo kot izpopolnjevanje, s katerim VPZS-SD tudi podaljša licenco.

X. KONČNE DOLOČBE

27. člen

Z dnem, ko prične veljati ta pravilnik, preneha veljati Pravilnik vodnikov Planinske zveze Slovenije, ki ga je sprejel Zbor vodnikov 26. 11. 2022 in UO PZS podal soglasje na svoji 5. seji 16. 3. 2023.

28. člen

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po objavi na spletni strani VK PZS.

Načelnik VK PZS
Matej Kocbek

Predsednik PZS
Jože Rován